EUROOPAN KESKUSPANKKI

EUROJÄRJESTELMÄ

EUROOPAN KESKUSPANKIN LAUSUNTO,

annettu 7 päivänä joulukuuta 2011,

arvopaperimarkkinalainsäädännöstä

(CON/2011/101)

Johdanto ja oikeusperusta

Euroopan keskuspankki (EKP) vastaanotti 28 päivänä lokakuuta 2011 Suomen valtiovarainministeriöltä pyynnön antaa lausunto luonnoksista seuraaviksi laeiksi: a) laki arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta, b) sijoituspalvelulaki, c) laki rahoitusvälineiden kaupankäynnistä, d) laki arvo-osuustileistä annetun lain[1] muuttamisesta, e) laki finanssivalvonnasta annetun lain[2] muuttamisesta (jäljempänä yhteisesti ’lakiehdotukset’).

EKP:n toimivalta antaa lausunto perustuu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 127 artiklan 4 kohtaan ja 282 artiklan 5 kohtaan sekä jäsenmaiden velvollisuudesta kuulla Euroopan keskuspankkia suunnitelmista lainsäädännöksi 29 päivänä kesäkuuta 1998 tehdyn päätöksen 98/415/EY[3] 2 artiklan kolmanteen ja viidenteen luetelmakohtaan, sillä lakiehdotus liittyy Suomen Pankkiin sekä maksu- ja selvitysjärjestelmiin. Tämän lausunnon on antanut EKP:n neuvosto Euroopan keskuspankin työjärjestyksen 17.5 artiklan ensimmäisen virkkeen mukaisesti.

1. Lakiehdotusten tavoite

1.1 EKP toteaa, että lakiehdotusten tarkoituksena on suurilta osin lainsäädännön lakiteknisen laadun parantaminen sen asiasisältöä muutamatta sekä unionin direktiivien täytäntöönpaneminen. Lakiehdotukset ovat osa arvopaperimarkkinalainsäädännön kokonaisuudistusta, jonka päätavoitteet ovat arvopaperimarkkinalainsäädännön selkeyden ja ymmärrettävyyden parantaminen, arvopaperimarkkinalainsäädännön kilpailukyvyn lisääminen, arvopaperien säilytys- ja selvitystoiminnan tehostaminen ja kilpailun lisääminen sekä listayhtiöiden hallinnollisen taakan keventäminen.[4] Uudistuksen muut osiot, jotka sisältävät uudistuksen keskeisimmät sisällölliset muutokset[5], on tarkoitus saattaa päätökseen lähitulevaisuudessa.

---

1 Laki arvo-osuustileistä 17.5.1991/827.

2 Laki finanssivalvonnasta 19.12.2008/878.

3 EYVL L 189, 3.7.1998, s. 42.

4 Arvopaperimarkkinalainsäädännön kokonaisuudistus, työryhmän muistio, valtiovarainministeriön julkaisuja 12/2011, s. 63.

5 Uudistuksen jäljellä oleva vaihe sisältää mm. rakenteellisen uudistuksen, jossa Suomessa siirryttäisiin arvopaperien moniportaiseen hallintarakenteen käyttöön suoran hallintarakenteen rinnalla ja jossa Suomessa liikkeeseen laskettujen arvopaperien hallintarekisteröinti sallittaisiin myös suomalaisille sijoittajille.

1.2 Ehdotuksessa laiksi arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta keskeisimmät sisällölliset muutokset liittyvät arvo-osuusjärjestelmään ja erityisesti sijoittajansuojan ja arvopaperien lopullista tilinhaltijaa koskevien viranomaisten tietojensaantioikeuksien suojaamiseen. Lisäksi lakiehdotus sisältää uudistuksia, joiden tavoitteena on varmistaa, että arvopaperikeskus voi toimia säilyttäjänä. Lakiehdotuksessa täsmennetään myös tilanteet, joissa arvopaperikeskus voi poistaa arvopaperin arvo-osuusjärjestelmästä ja siinä täsmennetään arvopaperikeskuksen toimintojen kannalta merkittävien toimintojen ulkoistamisen puitteet.

1.3 Ehdotuksessa sijoituspalvelulaiksi keskeisimmät sisällölliset muutokset liittyvät rahoitusvälineiden säilytykseen, joka määritellään luvanvaraiseksi sijoituspalveluksi. Lisäksi lakiehdotukseen sisältyy säilytyspalveluja tarjoavia sijoituspalveluyrityksiä koskevia uusia velvoitteita, jotka liittyvät poikkeusoloihin varautumiseen sekä velvollisuuteen antaa ei-ammattimaiselle asiakkaille tietoja asiakasvarojen säilyttämisestä sekä siihen liittyvistä riskeistä.

1.4 Ehdotuksessa laiksi finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta keskeisimmät sisällölliset muutokset liittyvät Finanssivalvonnan käytössä olevan hallinnollisen seuraamusjärjestelmän kehittämiseen ja ankaroittamiseen. Finanssivalvonnan määräämän seuraamusmaksun maksimimäärää esitetään korotettavaksi 10 000 000 euroon oikeushenkilöiden osalta ja 100 000 euroon yksityishenkilöiden osalta. Voimassa olevan lainsäädännön mukaan vastaavat maksimimäärät ovat 200 000 euroa ja 1000 euroa.

1.5 Ehdotuksessa laiksi rahoitusvälineiden kaupankäynnistä sisältyy uusia säännöksiä, joiden mukaan valtiovarainministeriön olisi pyydettävä lausunto Suomen Pankilta ennen kuin se tekee ratkaisun pörssitoiminnan toimilupahakemusta, pörssitoiminnan toimiluvan peruuttamista taikka pörssitoiminnan keskeyttämistä koskevassa asiassa.

1.6 Ehdotuksesta laiksi arvo-osuustileistä annetun lain muuttamiseksi EKP toteaa, että tähän lakiehdotukseen ei lakiteknisiä muutoksia ja EU-direktiivien täytäntöönpanoa lukuun ottamatta liity EKP:n kannalta merkityksellisiä uudistuksia.

2. Yleiset huomautukset

EKP pitää lakiehdotusten yleistavoitteita kannatettavina ja toteaa, että sisällölliset uudistukset eivät sisällä EKP:n kannalta ongelmallisia kohtia.

3. Erityiset huomautukset

3.1 *Selvityspalveluja Suomessa tarjoavat ulkomaiset selvitysyhteisöt*

Selvityspalveluja Suomessa tarjoavien ulkomaisten selvitysyhteisöjen osalta EKP toistaa lausunnon CON/2009/66[6] 3 kohdassa esittämänsä huomautuksensa, sillä näitä huomautuksia ei ole otettu huomioon 15 päivänä tammikuuta 2010 annetussa laissa eikä nyt puheena olevissa lakiehdotuksissa.

6 Kaikki EKP:n lausunnot julkaistaan EKP:n verkkosivuilla www.ecb.europa.eu.

3.2 *Operatiivisten toimintojen ulkoistaminen*

EKP toteaa, että arvopaperikeskusten mahdollisuus ulkoistaa tiettyjä operatiivisia toimintoja on merkittävä osatekijä arvopaperikeskusten välisen tehokkaan selvitysinfrastruktuurin kehittämisessä Euroopassa.

3.3 *Tilinpitorakenteet*

EKP panee merkille, että Suomen arvopaperisäilytysjärjestelmä (joka on myös arvo-osuusjärjestelmä), perustuu suoran omistuksen periaatteeseen, jossa arvo-osuuksiin liittyvät oikeudet kirjataan suoraan kunkin tilinhaltijan arvo-osuustilille. Ulkomaisen yksityishenkilön, yrityksen tai säätiön omistamat arvo-osuudet voidaan kirjata omaisuudenhoitotilille, jota hallinnoi omaisuudenhoitotilin haltija edunsaajan puolesta valtuutuksen perusteella. EKP ymmärtää, että lakiehdotuksella ei pyritä muuttamaan näitä arvopaperien hallussapidon rakenteita ja että suunnitelmien mukaan mahdollisuuksia kehittää arvopaperien moniportaista hallintaa arvioidaan arvopaperimarkkinalainsäädännön kokonaisuudistuksen toisessa vaiheessa, joka toteutetaan vuonna 2012.

Tämä lausunto julkaistaan EKP:n verkkosivuilla.

Tehty Frankfurt am Mainissa 7 päivänä joulukuuta 2011.

[allekirjoitus]

EKP:n puheenjohtaja

Mario DRAGHI